

08/2025

Minnessjukdomar

Minnessjukdomar berör allt fler människor och deras närstående. De påverkar minnet, tänkandet och vardagens funktioner. Tidig upptäckt och rätt stöd förbättrar livskvaliteten för personen med minnessjukdom.

Vad är en minnessjukdom?

Minnessjukdomar är sjukdomar som påverkar hjärnans funktion. De leder till försämrat minne, svårigheter med tänkande, problemlösning och kommunikation. Det finns många olika typer av minnessjukdomar och de är framskridande, vilket innebär att symtomen förvärras över tid. En tidig diagnos är viktig för att få rätt vård och stöd.

Minnessjukdomar i Finland

- I Finland finns det cirka 150 000 personer med minnessjukdom.
- Varje år diagnostiseras cirka 23 000 nya fall.
- Cirka 600 personer under 65 år insjuknar årligen.

Symtom vid minnessjukdomar

Symtomen varierar beroende på sjukdomen och individen, men vanliga symtom är

- försämrat närminne
- svårigheter att koncentrera sig och fatta beslut
- minskad initiativförmåga
- svårigheter att lära sig nya saker
- utmaningar med talförståelse och talproduktion
- humörsvängningar
- problem med rumsuppfattning och orientering
- förändringar i beteendet

De vanligaste minnessjukdomarna

Alzheimers sjukdom – den vanligaste minnessjukdomen, där tidiga symtom ofta är försämrat närminne och svårigheter att lära sig nya saker

Blodkärlsrelaterad minnessjukdom – orsakas av störningar i hjärnans blodcirkulation och kan leda till språkliga svårigheter och problem med rumsuppfattning

Lewy body -sjukdom – innebär varierande kognitiv förmåga, koncentrationssvårigheter, fallolyckor och synhallucinationer

Degeneration i pann- och tinningloben – påverkar beteende, personlighet och rumsuppfattning, men ger sällan minnessymtom i ett tidigt skede

När bör man bli orolig?

Glömska och minnesproblem betyder inte alltid att man har en minnessjukdom, men det är viktigt att utreda symtom om:

- du eller en närstående oroar er för minnet
- minnesproblemen påverkar vardagen eller arbetsuppgifter
- koncentrationssvårigheterna ökar
- beteende eller humöret förändras avsevärt

Var kan man få hjälp?

Om du misstänker en minnessjukdom, kontakta hälsovården för en minnesutredning. Det är viktigt att ta reda på orsaken till symtomen, eftersom det kan finnas andra orsaker än en framskridande minnessjukdom. Man kan söka vård via hälsocentralen, företagshälsovården eller en privat läkarmottagning.

Hur behandlas minnessjukdomar?

Det finns ingen botande behandling för minnessjukdomar, men symtomen kan lindras och sjukdomsförloppet kan bromsas.

Icke-medicinsk behandling: t.ex. fysio- och arbetsterapi, minnesgrupper, konst- och musikerterapi samt socialt umgänge bidrar till välbefinnande

Läkemedelsbehandling: vid Alzheimers sjukdom kan vissa läkemedel bromsa sjukdomsförloppet och vid de andra minnessjukdomarna kan andra läkemedel eventuellt lindra symtom

Mer information och stöd

Mer information om minnessjukdomar på Minnesförbundets webbplats: muistiliitto.fi/minnesjukdomar
Kamratstöd och verksamhet: lokala minnesföreningar och deras Minneslots- expert- och stödcenter
Muistineuvo-stödtelefon finns tillgänglig på finska på numret 09 8766 550